

Vejledning til sygdomsovervågning i godkendte fjerkrævirksomheder og godkendte rugerier samt til mikrobiologisk kontrol i godkendte rugerier

Indhold

Hvem henvender denne vejledning sig til?	1
Definitioner.....	1
Hvornår skal en fjerkrævirksomhed eller et rugeri være godkendt?	2
Godkendte fjerkrævirksomheder	2
Klinisk undersøgelse	2
Prøveprogram for overvågning af Salmonella pullorum, Salmonella gallinarum og Salmonella arizonae....	2
Resultater	3
Prøveprogram for overvågning af Mycoplasma i godkendte fjerkræbesætninger	3
Resultater	4
Godkendte rugerier	4
Mikrobiologisk kontrol (miljøprøver) i godkendte rugerier.....	4
Prøveprogram for overvågning af Salmonella pullorum og Salmonella gallinarum (hønsetyfus) i godkendte rugerier.....	5
Resultater	5

Hvem henvender denne vejledning sig til?

Vejledningen er rettet mod operatører, som er ansvarlige for godkendte rugerier og fjerkrævirksomheder.

Vejledningen har til formål at uddybe forordningens tekst og dermed bidrage til en ensartet praksis.

Denne vejledning knytter sig til Kommissionens forordning (EU) 2019/2035² om regler for virksomheder, der holder landdyr, og rugerier samt sporbarhed for visse opdrættede landdyr og rugeæg.

Reglerne for sygdomsovervågning i godkendte fjerkrævirksomheder og godkendte rugerier og om mikrobiologisk kontrol i godkendte rugerier er beskrevet i forordningens bilag II.

Forordninger er direkte gældende, og virksomhederne skal derfor uden videre overholde kravene i disse.

Definitioner

I vejledningen anvendes definitionerne fra Dyresundhedsloven¹ (EU-forordning 2016/429) samt fra forordning 2019/2035² vedrørende avlsfjerkræ, brugsfjerkræ og operatør:

Avlsfjerkræ: Fjerkræ (bortset fra daggamle kyllinger), der er bestemt til produktion af rugeæg.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 af 9. marts 2016 om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed («dyresundhedsloven»)

²Jf. Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/2035 af 28. juni 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler for virksomheder, der holder landdyr, og rugerier samt sporbarhed for visse opdrættede landdyr og rugeæg

Brugsfjerkræ: Fjerkræ (bortset fra daggamle kyllinger og fjerkræ, der sendes direkte til slagtning), der opdrættes til produktion af kød, konsumæg eller andre produkter eller til udsætning som fjervildt.

Daggamle kyllinger: Fjerkræ på under 72 timer.

Operatør: Enhver fysisk eller juridisk person, som er ansvarlig for dyr eller produkter, herunder for et begrænset tidsrum, bortset fra personer der holder selskabsdyr og dyrlæger.

Flok: Alt fjerkræ eller alle fugle i fangenskab med samme sundhedsstatus, der holdes i samme anlæg eller samme indelukke, og som udgør én enkelt epidemiologisk enhed; for fjerkræ i bygninger omfatter dette alle fugle, der er fælles om en given luftmængde.

Rugeri: Virksomhed, der beskæftiger sig med indsamling, opbevaring, udrugning og klækning af æg med henblik på levering af a) rugeæg b) daggamle kyllinger eller nyudklækkede unger af andre arter.

Hvornår skal en fjerkrævirksomhed eller et rugeri være godkendt?

En fjerkrævirksomhed eller et rugeri skal godkendes af Fødevarestyrelsen inden opstart³, hvis:

- 1) Virksomheden ønsker at flytte fjerkræ eller rugeæg til andre medlemsstater.
- 2) Virksomheden ønsker at levere fjerkræ eller rugeæg til andre godkendte virksomheder i Danmark.

Virksomheder, der flytter fjerkræ direkte til slagtning i Danmark eller til andre medlemsstater, skal ikke godkendes.

Godkendte fjerkrævirksomheder

Klinisk undersøgelse

Som en del af sygdomsovervågningsprogrammet skal hver enkelt flok undersøges klinisk af en dyrlæge i løbet af hver æglægnings- eller produktionsperiode på det mest hensigtsmæssige tidspunkt med henblik på påvisning af den pågældende sygdom, jf. bilag II, del 2, punkt 2.3 i (EU) forordning 2019/2035.

Prøveprogram for overvågning af *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum* og *Salmonella arizonae*

Det er operatørens ansvar at sygdomsovervågningsprøverne bliver indsendt og analyseret på et laboratorium, som er udpeget af den kompetente myndighed til at foretage denne test.

Kravene er beskrevet i bilag II, del 2, punkt 2.1-2.7 i EU-forordning 2019/2035.

- Der udtages 60 blodprøver fra hver flok, som undersøges for antistoffer over for salmonella (serologisk undersøgelse).
- Prøverne skal udtages af en dyrlæge eller en autoriseret veterinærtekniker jf. dyrlægeloven.
- I besætninger med avlsfjerkræ skal prøverne udtages på tidspunktet for æglægningens begyndelse.
- I besætninger med brugsfjerkræ skal prøverne udtages mindst én gang om året.

---

³ Jf. Kommissionens delegerede forordning (EU) 2035/2019 af 28. juni 2019 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler for virksomheder, der holder landdyr, og rugerier samt sporbarhed for visse opdrættede landdyr og rugeæg, artikel 7 og 8 samt Bilag 1, del 3 og 4

I tabel 1 fremgår kravene til udtagning af prøver for Salmonella pullorum, Salmonella gallinarum og Salmonella arizonae i skemaform:

Sygdom	Art	Prøvetagningstidspunkt		Antal dyr, der skal udtages blodprøver af
		Avlsfjerkræ flok	Brugsfjerkræ flok	
Salmonella pullorum og Salmonella gallinarum	Kalkuner, høns perlehøns, vagtler, fasaner, agerhøns og ænder	På tidspunktet for æglægningens begyndelse	Mindst én gang om året under produktionen	60
Salmonella arizonae	Kalkuner	På tidspunktet for æglægningens begyndelse	Mindst én gang om året under produktionen	60

Tabel 1: Prøveprogram i godkendte fjerkrævirksomheder for Salmonella pullorum, Salmonella gallinarum og Salmonella arizonae, jf. punkt 2.5 i bilag II i forordning (EU) 2019/2035.

Resultater

Negativ prøve

Hvis prøverne er negative, anses besætningen som værende fri for hønsetyfus, jf. bilag II, del 2 punkt 1.

Positiv prøve

En laboratorieprøve betragtes som ikke-negativ, hvis mindst én af prøverne er positive.

Operatøren er ved ikke-negativt laboratoriesvar forpligtet til at underrette egen dyrlæge, som skal kontakte Fødevarestyrelsen om mistanken med smitte.

Der må ikke flyttes dyr eller rugeæg til andre medlemsstater, og virksomheden vil blive underlagt et offentligt tilsyn af Fødevarestyrelsen.

En flok anses for at være positiv, når en ny prøve bekræfter infektion med det sygdomsfremkaldende agens. Den nye prøve skal være af en passende type og udført i overensstemmelse med punkt 2.3-2.6 i bilag II, del 2.

Prøveprogram for overvågning af Mycoplasma i godkendte fjerkræbesætninger

Det er operatørens ansvar, at sygdomsovervågningsprøverne bliver indsendt og analyseret på et laboratorium, som er udpeget af den kompetente myndighed til at foretage denne test.

Kravene er beskrevet i Bilag II, del 2, punkt 3.1 – 3.7 i EU-forordning 2019/2035.

- Der skal udtages 60 blodprøver.
- Prøverne skal udtages af en dyrlæge eller en autoriseret veterinærtekniker jf. dyrlægeloven.
- Besætninger med avlsfjerkræ skal undersøges ved 16 ugers alderen (20 uger for kalkuner) og på tidspunktet for æglægningens begyndelse. Derefter hver 90. dag
- Besætninger med brugsfjerkræ skal undersøges hver 90. dag under produktionen.

I tabel 2 fremgår kravene til udtagning af prøver af Mycoplasma gallisepticum og meleagridis i skemaform:

Sygdom	Art	Prøvetagningstidspunkt		Antal dyr, der skal udtages blodprøver af
		Avlsfjerkræ flok	Brugsfjerkræ flok	

M. gallisepticum	Høns	<ul style="list-style-type: none"> • Når de er 16 uger gamle • på tidspunktet for æglægningens begyndelse • derefter hver 90. dag 	Hver 90. dag under produktionen	<ul style="list-style-type: none"> • 60 • 60 • 60
M. gallisepticum og M. meleagridis	Kalkuner	<ul style="list-style-type: none"> • Når de er 20 uger gamle • på tidspunktet for æglægningens begyndelse • derefter hver 90. dag 	Hver 90. dag under produktionen	<ul style="list-style-type: none"> • 60 • 60 • 60

Table 2 Prøveprogram i godkendte fjerkrævirksomheder for *Mycoplasma gallisepticum* og *meleagridis*, jf. punkt 3.5 i bilag II i forordning (EU) 2019/2035

Resultater

Negativ prøve

Hvis prøverne er negative anses besætningen som værende fri for hønsetyfus, jf. bilag II, del 2 punkt 1.

Positiv prøve

En laboratorieprøve betragtes som ikke-negativ, hvis mindst én af prøverne er positive.

Operatøren er ved ikke-negativt laboratoriesvar forpligtet til at underrette egen dyrlæge, som skal kontakte Fødevarestyrelsen om mistanken med smitte.

Der må ikke flyttes dyr eller rugeæg til andre medlemsstater, og virksomheden vil blive underlagt et offentligt tilsyn af Fødevarestyrelsen.

En flok anses for at være positiv, når en ny prøve bekræfter infektion med det sygdomsfremkaldende agens. Den nye prøve skal være af en passende type og udført i overensstemmelse med punkt 3.3-3.6 i bilag II, del 2.

Godkendte rugerier

Mikrobiologisk kontrol (miljøprøver) i godkendte rugerier

Formålet med den mikrobiologiske kontrol er at sikre, at hygiejnen er i orden.

Program for mikrobiologisk kontrol:

- Der indsamles miljøprøver
- Prøverne udtages mindst hver sjette uge, og
- hver prøveudtagning skal omfatte 60 prøver.

Prøverne skal undersøges bakteriologisk. Fødevarestyrelsen vurderer, at relevante analyser bør være totalkim eller for *E. coli*.

Operatøren sikrer, at

- Der er fastsat kriterier for, hvornår resultatet af prøverne er acceptable, og hvornår de viser en overskridelse
- Der bliver fulgt op på overskridelser, f.eks. med ekstra rengøring og desinfektion samt evt. forebyggende tiltag.

Prøveprogram for overvågning af *Salmonella pullorum* og *Salmonella gallinarum* (hønsetyfus) i godkendte rugerier

Det er operatørens ansvar, at sygdomsovervågningsprøverne bliver indsendt og analyseret på et laboratorium, som er udpeget af den kompetente myndighed til at foretage denne test.

Kravene er beskrevet i bilag 2, del II, punkt 2.1-2.7

Prøverne indsamles og undersøges på rugeriet mindst hver 6. uge. Testningen skal som minimum omfatte:

- en samleprøve af dun og mekonium fra kyllinger fra hver klækkemaskine og
- en prøve bestående af:
  - enten 10 kyllinger af andensortering og 10 kyllinger, der er døde i ægget, fra hver oprindelsesflok, der er til stede i en klækkemaskine på prøveindsamlingsdagen
  - eller
  - 20 kyllinger af andensortering fra hver oprindelsesflok, der er til stede i en klækkemaskine på prøveindsamlingsdagen

Prøvekravene fremgår af tabel 3 i skemaform:

Art	Prøvemateriale	Testes for	Hyppighed af prøverne
Kalkuner, høns perlehøns, vagtler, fasaner, agerhøns og ænder	En samleprøve af dun og mekonium fra kyllinger fra hver klækkemaskine	S. Pullorum og S. Gallinarum	Mindst hver 6. uge
Kalkuner, høns perlehøns, vagtler, fasaner, agerhøns og ænder	10 andensorterings og 10 døde kyllinger fra hver oprindelsesflok eller 20 andersortering kyllinger fra hver oprindelsesflok	S. Pullorum og S. Gallinarum	Mindst hver 6. uge

Tabel 3: Prøveprogram i godkendte rugerier for *Salmonella pullorum* og *Salmonella gallinarum* (hønsetyfus) i godkendte rugerier jf. pkt 2.5.b i bilag II i forordning (EU) 2019/2035

Resultater

Negativ prøve

Hvis prøverne er negative anses rugeriet som værende fri for hønsetyfus, jf. bilag II, del 2, punkt 1.

Positiv prøve

En laboratorieprøve betragtes som ikke-negativ, hvis mindst én af prøverne er positive.

Operatøren er ved ikke-negativt laboratoriesvar forpligtet til at underrette egen dyrlæge, som skal kontakte Fødevarestyrelsen om mistanken med smitte.

Der må ikke flyttes dyr eller rugeæg til andre medlemsstater, og virksomheden vil blive underlagt et offentligt tilsyn af Fødevarestyrelsen.

En flok anses for at være positiv, når en ny prøve bekræfter infektion med det sygdomsfremkaldende agens. Den nye prøve skal være af en passende type og udført i overensstemmelse med punkt 2.3-2.6 i bilag II, del 2.